

Ούτε «εγκατάλειψη» της Κύπρου ούτε «ομηρεία» της Ελλάδας

Οι πρόσφατες δηλώσεις του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν – απευθυνόμενος στην επέτειο της μεγάλης νίκης των Οθωμανών στη μάχη της Καλλίπολης σε τούρκους αξιωματικούς και οπλίτες – σχετικά με την τουρκική εισβολή στην Κύπρο θύμωσαν μεγάλο μέρος της κοινής γνώμης αλλά και της πολιτικής τάξης στην Κύπρο, ενώ στην Ελλάδα ερμηνεύθηκαν – ειδικά από εκείνους που τάσσονται κατά του εξελισσόμενου ελληνοτουρκικού διαλόγου – ως απόδειξη της εγκατάλειψης της Κύπρου από την Ελλάδα. Παράλληλα κάποιοι άλλοι έσπευσαν να προειδοποιήσουν για τον κίνδυνο αποσύνδεσης των ελληνοτουρκικών από το Κυπριακό προτείνοντας μάλιστα για την αντιμετώπιση ενός τέτοιου ενδεχομένου την επαναφορά στρατιωτικών πρωτοβουλιών «εκτεταμένης αποτροπής» του παρελθόντος, όπως το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου (ΔΕΑΧ) Ελλάδας - Κύπρου.

ΓΝΩΜΗ

ΙΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
ΓΣΑΚΩΝΑ

Δυστυχώς, για μια ακόμη φορά, ο δημόσιος διάλογος τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κυπριακή Δημοκρατία έδειξε να αναπτύσσεται με βάση απαραίτητα εργαλεία ανάλυσης της διεθνούς πραγματικότητας και στην προοπτική ικανοποίησης «ευσεβίων πόθων» και όχι με βάση ένα επεξεργασμένο και συγκροτημένο στρατηγικό σχέδιο όσον αφορά το μέλλον των ελληνοτουρκικών σχέσεων και του Κυπριακού.

Όμως με τον τρόπο αυτόν αποφεύγεται η αναγνώριση μιας αδήριτης πραγματικότητας. Και

αυτή δεν είναι άλλη από το ότι η αποσύνδεση των ελληνοτουρκικών σχέσεων από το Κυπριακό έχει ήδη συμβεί από το τέλος του 2020, τη χρονιά της πλέον προκλητικής συμπεριφοράς της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο έναντι τόσο της Ελλάδας όσο και της Κύπρου, όταν η Τουρκία διεξήγαγε έρευνες σε οριοθετημένη κυπριακή Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη. Το σημαντικότερο, η αποσύνδεση αυτή έχει συμβεί με τη σύμφωνη γνώμη της ελληνοκυπριακής ηγεσίας όταν η τελευταία αναγνώρισε ότι οι ελληνοτουρκικές σχέσεις δεν μπορούν να παραμένουν όμηρος του αδιεξόδου στο οποίο είχε περιέλθει το Κυπριακό. Ήταν άλλωστε αυτή η αποσύνδεση που επέτρεψε την επανέναρξη των «διερευνητικών συνομιλιών» μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας τον Ιανουάριο 2021.

Επιπρόσθετα, η ατζέντα των συζητήσεων μεταξύ των υπουργών Εξωτερικών Ελλάδας και Τουρκίας στο πλαίσιο του εξελισσόμενου σήμερα «Πολιτικού Διαλόγου» δείχνει να αφορά το Αιγαίο και όχι την Ανατολική Μεσόγειο, καθιστώντας την αποσύνδεση των δύο ζητημάτων ακόμα και «χωροταξικά» σαφή. Όμως το πιο ενδιαφέρον είναι ότι η υποχρεωτική και «εξ ανάγκης» αποσύνδεση των δύο ζητημάτων εξυπηρετεί τόσο την Αθήνα, η οποία δεν χρειάζεται να πιέζεται ή να δεσμεύεται από το συνεχιζόμενο αδιέξοδο στο Κυπριακό, όσο και τη Λευκωσία, η οποία – όπως δυστυχώς σχεδόν σύσσωμη η διεθνής κοινότητα δείχνει να πιστεύει – δεν «κοιμάται και ξυπνάει» με τον καημό και τον πόθο της επίλυσης του Κυπριακού.

Το ουσιαστικό συνεπώς ερώτημα που πρέπει να απασχολήσει την ελλαδική και κυπριακή ηγεσία είναι πώς θα μπορούσε η υφιστάμενη «εξ ανάγκης αποσύνδεση» των ελληνοτουρκικών και του Κυπριακού να μετατραπεί το συντομότερο δυνατόν σε «αποτελεσματική σύνδεση» των δύο ζητημάτων. Δεν πρέπει άλλωστε να ξεχνάμε ότι μια κοινή (ελλαδική και κυπριακή) στρατηγική ήταν εκείνη που πριν από είκοσι χρόνια οδήγησε μέσω της «θετικής διασύνδεσης» των ελληνοτουρκικών και του Κυπριακού με την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας στην ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σήμερα, η «αποτελεσματική σύνδεση» των ελληνοτουρκικών και του Κυπριακού αφορά την ανάπτυξη κοινής στρατηγικής Ελλάδας - Κύπρου που θα εκμεταλλεύεται τη συμμετοχή των δύο χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου μέσω της ανάληψης διπλωματικών πρωτοβουλιών να θέσουν τους όρους της διαπραγμάτευσης της ΕΕ με την Τουρκία και να συνδιαμορφώσουν το πλαίσιο της ευρωτουρκικής ατζέντας. Η επόμενη Εκτακτη Σύνοδος Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Απρίλιο αποτελεί μια ακόμη ευκαιρία.